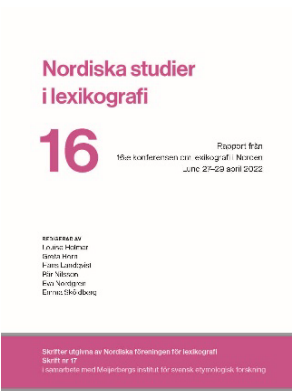


# NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel:	Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar som digitaliserad lexikalisk resurs. Fyra pilotstudier i historiskt akademiskt ordförråd	
Forfatter:	Lena Rogström & Sofie Johansson	
Kilde:	Nordiska studier i lexicografi 16, 2023, s. 281–294	
URL:	<a href="https://tidsskrift.dk/nsil/issue/archive">https://tidsskrift.dk/nsil/issue/archive</a>	

© Respektive författare, Nordiska föreningen för lexicografi och Meijerbergs institut för svensk etymologisk forskning, 2023

## Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavspersonen til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

# Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar som digitaliserad lexikalisk resurs. Fyra pilotstudier i historiskt akademiskt ordförråd

Lena Rogström & Sofie Johansson

In recent years, the amount of large, electronically published material has become still more interesting to lexicologists as well as lexicographers. However, it is still difficult, to perform systematic lexical studies of older texts since a morphosyntactic analysis is hampered due to the lack of a common orthographical norm.

In this article, four minor studies are described, all of which have been based on material from an important genre, which emerged during the 18th century, i.e. the scientific article. The articles have been published in the *Transactions of the Royal Academy of Sciences* and have been transliterated by the program *Transkribus*. In total, the material consists of 600.000 words.

The first study describes lexical establishment in the field of entomology; a scientific field first presented by Linnæus in 1739, which continued to develop in the discourse of *the Royal Academy of Sciences*. The second and third study compare the vocabulary of different fields of science with a modern academic vocabulary based on frequency analysis. The fourth study presents the lexical profiles of two prominent scientists of the 18th century, Linnæus and Charles de Geer. The results from these four minor studies indicate that both lexicology as well as historical lexicography would benefit from more research based on well structured corpora consisting of historical texts.

NYCKELORD: digitaliserad text, korpusanalys, historiskt material, akademiskt språk, lexikaliska verktyg

## 1. Inledning, syfte och disposition

I Sveriges största lexikografiska projekt, SAOB, vars första häfte kom ut 1893, har ordboksredaktionen under alla år samlat ihop, analyserat och publicerat lexikaliskt material på svenska från 1500-talet och framåt med omfattande uppgifter om ordens alla formella, etymologiska och semantiska sidor (se Lundbladh 1992; Nilsson 2019:25–29). Det gigantiska ordboksarbetet bygger på excerperingar av skriftligt material, vanligen i pappersform. Först på senare tid har redaktionen kunnat utnyttja elektro-

niska publikationer. Sedan 1997 finns själva ordboken tillgänglig digitalt, och den andra, reviderade upplagan kommer att bli en helt elektronisk ordbok. På så vis kan man säga att både den första och andra upplagan är typiska exempel på den utveckling inom såväl lexikografi som datateknik som präglat tidpunkterna för de båda upplagornas utarbetande.

De senaste åren har både tillgången till digitala textdatabaser samt förutsättningarna att digitalisera äldre textmaterial förbättrats, vilket resulterat i fler stora textbanker och elektroniska ordböcker. Textbanker och olika sökverktyg underlättar naturligtvis arbetet för lexikalisk forskning, men för historiska material är sökmöjligheterna fortfarande begränsade och inskränker sig ofta till pdf-ernas sökfunktioner. Material vars ortografi inte är normaliserad är extra svåra att söka i. Tillgången till elektroniska texter förenklar materialexcerperingen, men djupare lexikaliska analyser och jämförelser mellan olika tiders ordförråd är fortfarande svåra att göra. Språkbanken Texts korpusverktyg Korp (Borin et al. 2012b) erbjuder lemmatiserat material med ett flertal möjligheter till kombinatoriska sökningar, men för de historiska materialen är inte alltid alla funktioner tillgängliga.

Syftet med föreliggande artikel är att visa hur en digitaliserad korpus av historiska texter går att utnyttja både för kvalitativa och kvantitativa lexikaliska undersökningar. Materialet utgörs av artiklar från *Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar* (KVAH) (se avsnitt 3), och undersökningarna avser att ge exempel på hur man dels kan få en bättre överblick över ett specifikt ordförråd i sig, dels kan kartlägga lexikal förändring, vilket i sin tur går att utnyttja för både för lexikologer och lexikografer.

De frågeställningar som ligger till grund för pilotundersökningar är följande:

- Hur konventionaliseras beteckningar för nya eller förändrade begrepp inom enskilda fackområden?
- Hur ser framväxten av ett akademiskt ordförråd ut jämfört med moderna material?
- Kan man urskilja variation i det äldre akademiska ordförrådet inom olika ämnesområden?
- Vad säger enskilda författares lexikala profiler om framväxten av ett akademiskt ordförråd?

Avsnitt 2 utgörs av en kort bakgrund till valet av ämne och material. I avsnitt 3 beskrivs materialet och de generella metodiska utgångspunkterna. Undersökningarna beskrivs sedan i avsnitt 4 varvid mer specifika uppgifter om det metodiska genomförandet ges. Avsnitt 5 innehåller en summering av resultaten samt en framåtblick.

## 2. Bakgrund

Under 1700-talet utvecklas ett flertal nya genrer, bl.a. den naturvetenskapliga (Gunnarsson 2011b). Det akademiska språket och vetenskapliga genrer har idag stort inflytande på olika områden, och är intressanta att kartlägga. En viktig kanal för utvecklingen av moderna vetenskapliga genrer är den skriftserie som *Kungliga Vetenskapsakademien* (KVA) börjar publicera 1739 (Lindroth 1967:111–132). Akademien valde att publicera rönen på svenska, vilket varit viktigt för svenskt skriftspråk (Fries 1996:88). KVAH innehåller en stor mängd vetenskapsområden och skriftseriens storhetstid, 1739–1854, inramas av två giganter på naturvetenskapens område: Carl von Linné och Jöns Jacob Berzelius. KVAH har legat till grund för en del språkliga undersökningar (Gunnarsson 1987; Teleman 2011; Rogström 2019, 2023; Landqvist et al. 2020) men materialet erbjuder fortfarande en mängd infallsvinklar för undersökningar av den tidiga vetenskapliga prosan på svenska.

I våra studier görs åtskillnad mellan *vetenskapligt* och *akademiskt* ordförråd. Det vetenskapliga ordförrådet består av ämnesspecifika ord medan akademiska ord är sådana som används allmänt inom akademiskt språkbruk oavsett vetenskap. De är ofta svårare att använda korrekt eftersom de rent lexikaliskt kan ersättas med allmänspråkliga ord, varvid texten tappar sin speciella genretillhörighet (Sköldberg & Johansson Kokkinakis 2012:575).

## 3. Materialbeskrivning och generella metodiska utgångspunkter

KVAH finns idag digitaliserade i form av totalt 166 volymer som alla kan nås på internet. Texterna går att ladda hem både som bilder och i pdf-format, i vilka enkla ordsökningar kan göras.

Sedan några år tillbaka pågår ett arbete med att tillgängliggöra materialet i elektroniskt sökbart format. Under 2021 och 2022 genomfördes

ett mindre pilotprojekt med ekonomiskt stöd från Centrum för Digital Humaniora (CDH) vid Göteborgs universitet. Åtta volymer av KVAH digitaliserades i projektet (se tabell 1) av Johansson och Rogström. Urvalet representerar olika decennier, med en viss övervikt för 1740-talet (se avsnitt 4.3). Utöver de volymer som translittererats automatiskt tillkommer ett material som Rogström skrivit in manuellt och som uppgår till 83 rön om entomologi och 19 rön om åkerbruk. Också två handböcker om jordbruk och fåravel ingår i materialet. Sammanlagt uppgår hela materialet till 654 807 ord.

TABELL 1. Materialets sammansättning och storlek.

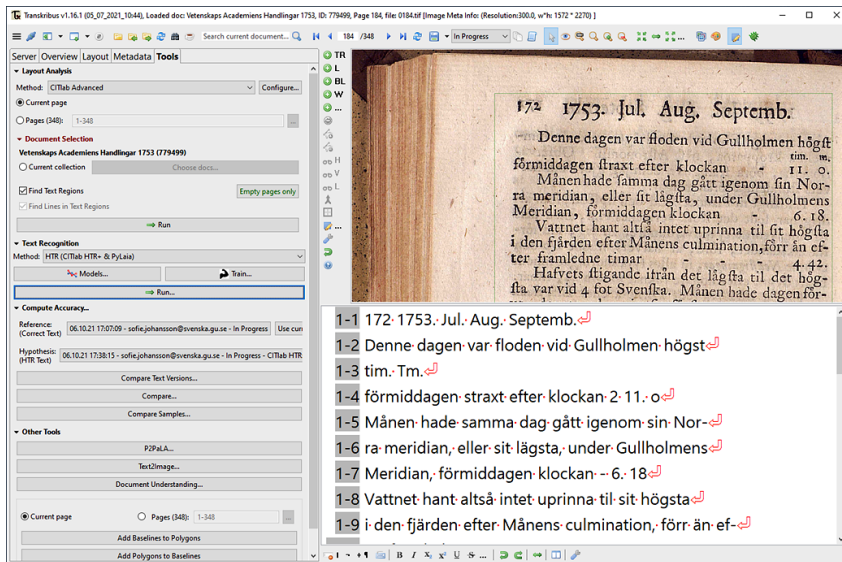
Text	Antal löpord
Åkerbrukstexter KVAH (1740–1748)	22 703
Stridsberg handbok (1727)	22 714
Serenius handbok (1727)	49 950
Entomologitexter KVAH (1739–1828)	116 707
KVAH, 8 volymer (1739–1774)	442 733
Totalt antal ord:	654 807

Det moderna jämförelsematerial som används utgörs av en akademisk ordlista (En svensk akademisk ordlista; jfr Sköldberg & Johansson Kokkinakis 2012) samt en balanserad referenskorpus, SUC 3.0, som finns fritt tillgänglig i Språkbanken Texts resursdatabas. Den akademiska ordlistan är baserad på akademiska texter vars ordförråd kategoriserats utifrån frekvens och spridning, varvid en frekventiell övervikt av ord i akademiska texter kunde urskiljas. Orden är gemensamma för flera ämnesområden och betraktas därför som ämnesneutrala akademiska ord (Johansson & Olander 2022). Materialet har främst använts för att analysera lärobokstext (se Johansson & Ohlsson 2019).

För omvandlingen av de digitala bilderna av KVAH till elektroniskt läsbar text har programmet *Transkribus* använts. Transkribus är ursprungligen ett verktyg för handskrivna texter, men har visat sig vara mycket effektivt också för tryckt text, inte minst frakturstil. Eftersom de fyra första volymerna i KVAH är tryckta i frakturstil var det lämpligt att transkribera alla dessa. Först genomfördes en inlärnings- och träningsfas baserad

på 20.000 ord. Därefter utvärderades hur väl programmet kände igen tecken och ord, och resultaten angavs i andel felprocent. Genom denna procedur skapades en språklig modell anpassad för det specifika textmaterialet. Felprocenten i analyserna i vårt material är 0,5 % på tecken-nivå och 2,07 % på ordnivå. Detta innebär att programmet identifierar enskilda tecken med större säkerhet än vissa ord. Alla rapporterade felprocent under 10 % anses vara mycket bra enligt utvecklingarna. Alla texter har dessutom korrigerats manuellt.

Den lexikala analysen utfördes med programmen AntConc och AntWordProfiler i vilka det går att upprätta konkordanser och göra jämförelser av olika texters lexikala profiler.



FIGUR 1. Gränssnitt i *Transkribus* vid automatisk translitterering. Ur: Rön på Ebb och Flod vid Vårdhus och Nord-Caps-tracten, Af Anders Hellant (1753).

Textmaterialet saknar en gemensam ortografisk norm, vilket får konsekvenser när en dator ska analysera materialet. I analysen av mycket stora material får stavningsvariationen mindre betydelse, men för vårt material ger stavningsvariationen av vissa högfrekventa ord, såsom *och/ock*, utslag i statistiken. Den största variationen finns i volymerna fram till 1748. Mellan 1748 och 1773 trycktes KVAH av Lars Salvius som tillämpade en egen ortografisk norm (se Santesson 1986), och denna går att utnyttja i framtida bearbet-

ningar av materialet. I nuläget måste man dock ha i åtanke att stavningsvariation kan ha påverkat frekvensberäkningarna på materialet något, främst genom att ”samma” ord uppfattats som två olika om de stavats olika.

För jämförelsen med de akademiska ordlistorna har materialet lemmatiserats med hjälp av verktyget Sparv (Borin et al. 2016). Sparv möjliggör morfosyntaktisk analys av texter, vilket är användbart vid kartläggning och studier av språkbruk på ord-, fras- och meningsnivå. Sparv kan användas vid analys av äldre texter, men för text tillkommen före 1800-talet begränsar den ortografiska variationen användningsmöjligheterna. KVAH-materialet är i nuläget heller inte uppmärkt med någon metadata, såsom författare, årtal, genre och sidhänvisningar. Ett sådant arbete kommer att påbörjas under 2023 med finansiering av Svenska Akademien, varvid materialet blir ännu mer användbart. Materialet kommer i framtiden att publiceras i Språkbanken Texts korpusverktyg Korp som möjliggör korpusbaserade sökningar.

## 4. Fyra pilotundersökningar

### 4.1. Lexikala studier av ett specifikt fackområde – exemplet entomologi

I den första delstudien undersöks hur beteckningar för nya och delvis okända begrepp konventionaliseras. Många vetenskapsområden utvecklades snabbt, och KVA:s val av svenska som publiceringsspråk medförde ibland osäkerhet om vilka beteckningar som var lämpligast att välja, speciellt för nya upptäckter.

Ett område som började utforskas på 1700-talet var entomologi, och insekternas metamorfos var därför ganska okänd. I undersökningen studeras beteckningar för begreppet ’metamorfos’ jämsides med beteckningar för ägg-, larv-, pupp- och insektsstadiet. Resultaten visar att redan konventionaliserade beteckningar (*ägg*, *insekt*) ändras mycket lite i valet mellan synonyma beteckningar alternativt inte varierar alls, som ordet *ägg*. Däremot visar sig den vetenskapliga utvecklingen påverka ordförrådet så att vissa, från början starkt konventionaliserade ord såsom *mask*, successivt ersätts med beteckningen *larv* under den studerade perioden (1739–1830) (Rogström 2019, 2023).

Materialet uppvisar också lexikaliska luckor som så sakteliga fylls av nya beteckningar. Det polysema *puppa* (larven som spunnit in sig respek-

tive höljet som utgör puppans skal) utvecklas under den studerade epoken till att konventionaliseras som *puppa* respektive *kokong* – en utveckling som dock inte överensstämmer med uppgifterna i SAOB. SAOB anger ett förstabelägg från 1745 på *kokong*, men i KVAH används *kokong* inte alls förrän mot mitten av 1800-talet, och då främst i ett enda rön, Wahlberg (1848). En detaljerad studie av de polysema betydelserektionerna hos *puppa* visar att entomologerna ganska tidigt börjar skilja innehållet i puppan från dess hölje, och varierar *puppa* med en stor uppsättning synonyma uttryck, t.ex. *hylsa*, *hölje*, *skal* (Rogström 2023). Den lexikaliseringsprocess som ger sig till känna i de entomologiska rönen i KVAH hade kunnat studeras mer i detalj av SAOB:s ordboksredaktion om materialet funnits tillgängligt och uppmärkt med vetenskapsområde, varvid uppgiften om förstabelägget kunnat nyanseras något.

De konventionaliseringsprocesser som kan studeras för beteckningar av metamorfosen stämmer väl med de studier som genomförts av Temmerman (2000) i kartläggningen av termer inom den moderna vetenskapen *life sciences*. Detta tyder på att undersökningar av ett historiskt material kan hjälpa oss att förstå utvecklingen av ett vetenskapligt ordförråd i modernt språkbruk, något som är av värde i både modern och historisk lexikalisk forskning.

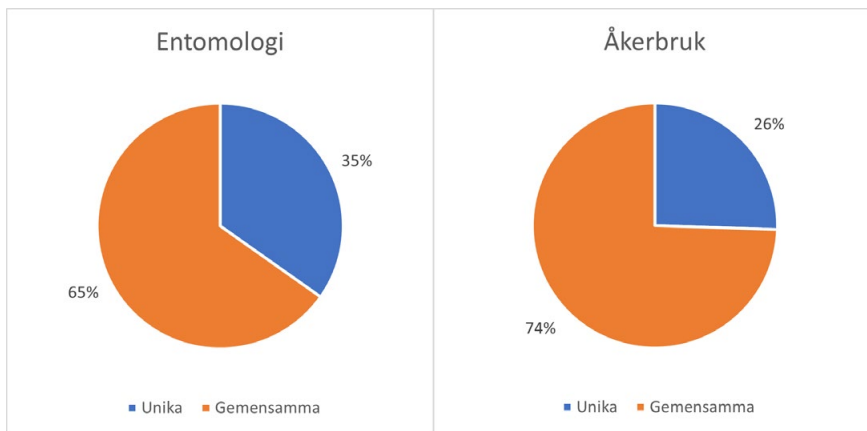
## 4.2. Lexikal jämförelse av ämnesområden i KVAH

Genom att märka upp materialet med uppgifter om vetenskapsområde underlättas jämförelser av lexikaliska profiler mellan texter i olika ämnen. Eftersom de enda ämnesområden som hittills är markerade hör till de manuellt inskrivna texterna om entomologi och åkerbruk genomfördes en undersökning av dessa områden.

Resultaten visar att entomologitexterna innehåller 35 % unika ord medan åkerbrukstexterna endast innehåller 26 % unika ord. Övriga ord var gemensamma inom de båda ämnena med 65 % respektive 74 % (se figur 2). Skillnaden i texternas ordförekomster kan tolkas så att de entomologiska texterna innehåller fler termer än åkerbrukstexterna, vilket kan förklaras dels med de två områdenas olika ålder, dels deras olika karaktär där entomologi har en starkare vetenskaplig koppling. Följande exempel anger unika entomologiska ord: *fjärill*, *koraller*, *skulptur*. Följande unika ord är hämtade från åkerbruk: *fruchtbar*, *oljachtur*.



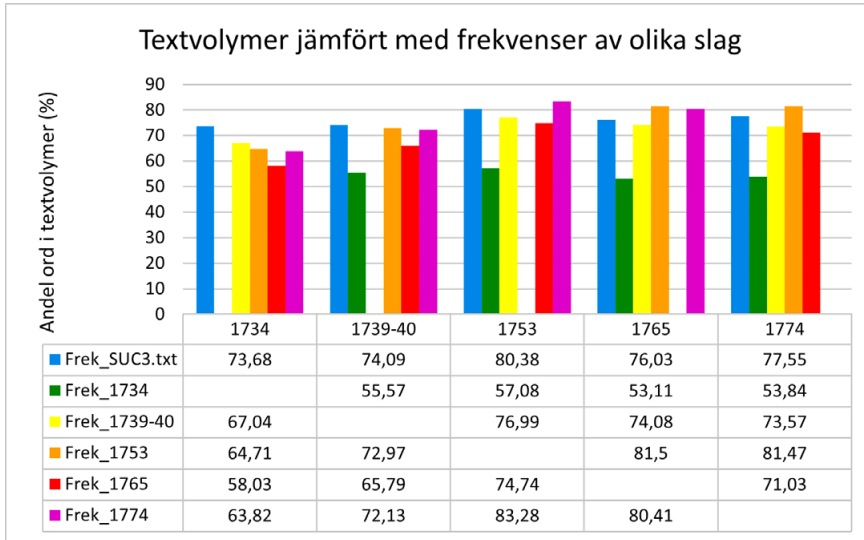
*tigt, widden*. Gemensamma ord är t.ex. följande: *hushållare, skapnad, synbar*.



FIGUR 2. Illustration av procentuell skillnad i unika och gemensamma ord för entomologi resp. åkerbruk.

### 4.3. Jämförelse mellan KVAH och modernt allmänspråkligt och allmänakademiskt språk

KVAH-materialet erbjuder också jämförelser med modernt ordförråd, vilket är värdefullt för studier av t.ex. betydelseutveckling. Pilotundersökning tre utgår från analyser gjorda med hjälp av Språkbankens analysverktyg Sparv i syfte att kunna upprätta lexikaliska profiler över såväl specifika ämnesområden som enskilda författare. I detta arbete är ett av våra mål att kunna visa hur delar av den ortografiska variationen kan kopplas till lexikon i Karp (Borin et al. 2012a) och därigenom förbättra analysmöjligheterna också för texter från 1700-talet. Ett annat mål är att med utgångspunkt ifrån analysen i Sparv studera vissa textuella egenskaper som t.ex. nominalkvot och ordvariation som kan vara viktiga indikationer på skillnader i informella och formella sätt att uttrycka sig. Därför har vi identifierat vardagligt, allmänakademiskt och akademiskt språkbruk. Vi har jämfört texter från fyra olika årtionden, 1740-, 1750-, 1760- samt 1770-tal, med varandra. Dessa texter har vi också jämfört med modernt språkbruk i SUC 3.0. Dessutom har jämförelser gjorts med den akademiska ordlistan.



FIGUR 3. Jämförelser av ord mellan texter från olika årtionden samt mellan modernt språkbruk och akademiska ord.

Av figur 3 framgår att överensstämmelsen mellan de äldre texterna och de moderna ordförråden i SUC 3.0 respektive den akademiska ordlistan ökar över årtiondena. Figuren visar också att det gemensamma ordförråd som används i respektive volym av KVAH blir större över tid. Andelen ord som användes 1774 har exempelvis ökat från 72 % i jämförelsen med volymerna 1739–40 till att vara 80 % i jämförelsen med 1765 års volym. Detta kan tyda på att framför allt de akademiska orden (som ju är ämnesneutrala) blir vanligare i takt med att genren utvecklas.

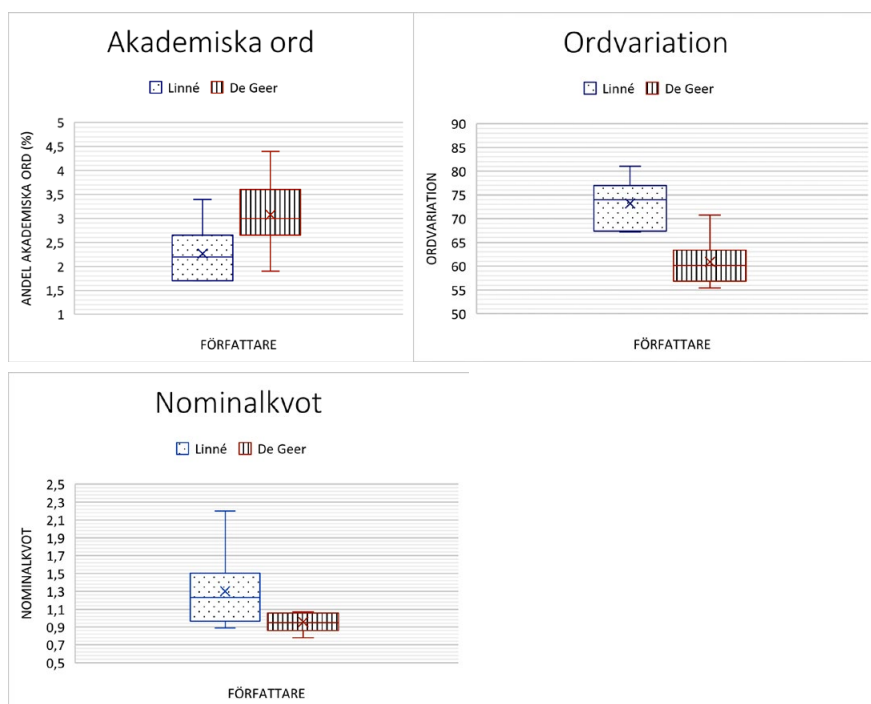
#### 4.4. Jämförelse mellan enskilda författares lexikala profiler

Slutligen ges också ett exempel på författarspecifika studier som är möjliga att genomföra när materialet är uppmärkt med författarnamn. Här kan olika karakteristiska drag hos författarna läggas till grund för de lexikaliska profilerna, såsom formellt och informellt ordval, nominal och verbal stil, val av akademiska ord samt mer allmänspråklig variation i språket.

I undersökningen jämförs entomologiska texter av Carl von Linné och Carl de Geer. Som material används både deras presidietal och rön. Texterna är inte normaliserade vad avser ortografi. Den lexikaliska jämförelsen är baserad på morfosyntaktisk analys i form av ordklasstaggning

vilken utfördes med hjälp av Sparv. Den lexikaliska jämförelsen genomfördes i AntWordProfiler. Analysen av andel akademiska ord gjordes med hjälp av AntWordProfiler samt innehållet i den akademiska ordlistan. I den lexikaliska jämförelsen fokuseras typiska akademiska markörer, dvs. andel akademiska ord, hög nominalkvot samt ordvariation.

Resultatet visar att Linnés texter består av en mindre andel av de akademiska ord som används idag jämfört med de Geers texter. Ordvariationen hos de båda författarna visar att Linné i betydligt högre grad varierar sitt språkbruk än vad de Geer gör. Slutligen visar analysen av nominalkvot att Linné både har en högre nominalkvot samt en större variation vad gäller nominalkvot. Det innebär att hans texter är skrivna med olika nominal grad vilket i sin tur kan tolkas som att han varierar sitt språkbruk i hur formellt och informellt han skriver. De Geers texter uppvisar nominal stil som både har lägre värden än Linnés texter och dessutom är mindre varierad (se figur 4). Fries (1996:98) beskriver Linnés sätt att skriva på svenska som ”omvittnat originellt”, något som denna sista pilotstudie verkar kunna bekräfta.



FIGUR 4. Jämförelser av lexikala profiler mellan Carl von Linné och Carl de Geer.

Jämförelser av olika författares lexikala användning är intressant i sig, men kan också kasta ljus över framväxten av ett visst språkbruk relaterat till en viss författares produktionsvolym, vetenskapliga status eller annat inflytande. Listorna kan utnyttjas för excerpering av ordboks-material med direkt koppling till författare samt läggas till grund för studier av fackspråksetablering, vetenskapligt språkbruk och lexikalisk utveckling generellt sett.

## 5. Summering och framåtblick

Ur ett lexikaliskt perspektiv är 1700-talet ett dynamiskt århundrade. Svenskan erövrade allt fler domäner från latinet, nya genrer uppstod och behovet av språknormering identifierades. I ett första skede axlades detta ansvar av Kungliga Vetenskapsakademien genom att akademien använde svenska som publiceringsspråk samt understödde flera grammatik- och ordboksarbeten. En intressant fråga som lyftes redan av Gunnarsson (1987) är om författarna till rönen i KVAH eftersträvade en enhetlig vetenskaplig stil och i så fall på vilket sätt.

Ulf Teleman (2011:76) menar att terminologin för 1700-talsforskaren var ett mindre problem eftersom denne kunde förlita sig på redan existerande latinska termer – ett påstående som det finns stor anledning att granska. Redan i de fyra pilotundersökningar som redovisas i denna artikel går det att se incitament till större undersökningar som vore värdefulla för kunskapen om lexikalisk etablering under en viktig epok i vår språkliga historia. I studien av entomologiskt ordförråd (avsnitt 3.1) identifieras en lexikalisk lucka för en idag vedertaget vetenskaplig beteckning (*kokong*). Redan dessa resultat, begränsade till ett enda ämne och specifika, namngivna författare, visar att en större materialsamling skulle kunna erbjuda mer detaljerade studier över hur ordförrådet etablerades inom enskilda områden och vilka författare som förmodligen var viktigast inom vissa domäner, något som får stöd i de upprättade lexikala profilerna hos Linné och de Geer (avsnitt 4.4). Mer övergripande jämförelser av ordförråd mellan olika vetenskapliga domäner (avsnitt 4.2) samt mellan äldre och modernt akademiskt språkbruk (avsnitt 4.3) förstärker uppfattningen att denna typ av undersökningar skulle kunna bidra till lexikalisk forskning på ett flertal sätt, värdefull inte minst för historiska ordböcker. Vår kunskap om den lexikografiska utvecklingen under 1700-

talet är väl dokumenterad (se Hannesdóttir 1998) men kunskapen om det ordförråd som lexikonerna skildrar kan fördjupas.

Genom större, sökbara material skulle en grundläggande kunskap om grunderna för svenskt vetenskapligt ordförråd kunna vinnas och skapa större förståelse för de processer som ligger till grund också för strukturen hos modernt fackspråkligt ordförråd. I nuläget är det främst den begränsade tillgången på material som hindrar sådana undersökningar.

## Referenser

- AntConc <<http://www.laurenceanthony.net/software/antconc/>>. Hämtad september 2022.
- AntWordProfiler <<https://www.laurenceanthony.net/software/antword-profiler/>>. Hämtad september 2022.
- Borin, Lars, Markus Forsberg, Leif-Jöran Olsson & Jonatan Uppström 2012a. The open lexical infrastructure of Språkbanken. I: Calzolari, Nicoletta (red.), *Proceedings of the Eighth International Conference on Language Resources and Evaluation: May 23–25, 2012*. 3598–3602.
- Borin, Lars, Markus Forsberg & Johan Roxendal. 2012b. Korp – the corpus infrastructure of Språkbanken. *Proceedings of LREC 2012*. Istanbul: ELRA, 474–478.
- Borin, Lars, Markus Forsberg, Martin Hammarstedt, Dan Rosén, Roland Schäfer & Anne Schumacher 2016. Sparv: Språkbanken's corpus annotation pipeline infrastructure. I: *The Sixth Swedish Language Technology Conference (SLTC)*, Umeå University, 17–18.
- En svensk akademisk ordlista <<https://spraakbanken.gu.se/ao/>>. Hämtad september 2022.
- Fries, Sigurd 1996. Lärdomsspråket under frihetstiden. I: Lennart Moberg & Margareta Westman (red.), *Svenskan i tusen år. Glimtar ur svenska språkets utveckling*. Stockholm: Norstedts, 88–103.
- Gunnarsson, Britt-Louise 1987. Textmönster i vår äldsta vetenskapliga tidskriftsprosa. En analys av medicinska rön i Vetenskapsakademiens Handlingar 1750–1769. *Nysvenska studier* 67, 155–180.
- Gunnarsson, Britt-Louise (red.) 2011a. *Languages of Science in the Eighteenth Century*. Berlin/Boston: De Gruyter Mouton.
- Gunnarsson, Britt-Louise 2011b. Introduction: Languages of science in

- the eighteenth century. I: Britt-Louise Gunnarsson (red.), 3–21.  
 Hannesdóttir, Anna Helga 1998. *Lexikografihistorisk spegel. Den enspråkiga svenska lexikografins utveckling ur den tvåspråkiga.* (Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning 23.) Göteborg: Meijerbergs institut för svensk ordforskning.
- Hellant, Anders 1753. Rön på Ebb och Flod vid Vårdhus och Nord-Caps-tracten. *Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar.* Stockholm, 173–185.
- Johansson, Sofie & Elisabeth Ohlsson 2019. Visualizing Vocabulary: An Investigation into Student Assignments in CLIL and Non-CLIL Contexts. I: *Investigating Content and Language Integrated Learning, Multilingual Matters*, 216–235.
- Johansson, Sofie & Clas, Olander 2022. Ämneslitteracitet inom skolans naturvetenskap. I: Jakobsson, Anders, Pia Nygård Larsson & Lotta Bergman (red), *Ämneslitteracitet och inkluderande undervisning.* Lund: Studentlitteratur, 179–212.
- Karp <<https://spraakbanken.gu.se/verktyg/karp>>. Hämtad september 2022.
- Korp <<https://spraakbanken.gu.se/verktyg/korp>>. Hämtad september 2022.
- KVAH = Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar <<https://hosting.devo.se/kvah/search.html>>. Hämtad september 2022.
- Landqvist, Hans, Lena Rogström & Greta Horn (2020). ”Dock medgifver jag, at af et års Rön ej kan göras någon allmän slutsats.” Clas Bjerkander konstruerar och positionerar sig som vetenskaplig skribent. I: Daniel Sävborg, Eva-Liina Asu & Anu Laanemets (red.), *Språkmöte och språkhistoria. Studier i svensk språkhistoria* 15. (Nordistica Tartuensia 21.) Tartu: University of Tartu Press, 148–160.
- Lindroth, Sten 1967. *Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Historia 1739–1818. II Tiden 1783–1818.* Stockholm: Kungl. Vetenskapsakademien.
- Lundbladh, Carl-Erik 1992. *Handledning till Svenska Akademiens Ordbok.* Stockholm: Norstedts.
- Nilsson, Pär 2019. *Bildliga betydelser i SAOB. Om beskrivningen av betydelseutvecklingsmekanismer analyserad ur ett kognitivt semantiskt perspektiv.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 79.) Lund: Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.

- Rogström, Lena 2019. *Fackordförråd i Kungl. Vetenskapsakademiens Handlingar. En pilotstudie med fokus på entomologi 1739–1854*. GU-ISS-2019-01. Göteborg: Forskningsrapporter från institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet.
- Rogström, Lena 2023. Ord för det okända. Om lexikalisk utveckling i 1700-talsentomologi. I: Lars-Olof Delsing & Bo-A. Wendt (red.), *Studier i svensk språkhistoria* 16. *Främmande inflytande på svenska språket*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 85.) Lund: Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet, 151–160.
- SAOB= *Ordbok över svenska språket utgiven av Svenska Akademien*. 1898–. Lund: Gleerups.
- SAOB <<https://svenska.se/>>. Hämtad september 2022.
- Santesson, Lillemor 1986. *Tryckt hos Salvius. En undersökning om språkvården på ett 1700-talstryckeri med särskild hänsyn till ortografi och morfologi*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 37.) Lund: Lund University Press.
- Sköldberg, Emma & Sofie Johansson Kokkinakis 2012. A och O om akademiska ord. Om framtagning av en svensk akademisk ordlista. I: Birgit Eaker, Lennart Larsson & Anki Mattisson (red.), *Nordiska studier i lexikografi* 11. Lund, 575–585.
- Sparv <<https://spraakbanken.gu.se/verktyg/sparv>>. Hämtad september 2022.
- SUC 3.0 = Stockholm-Umeå-Corpus 3.0 <<https://spraakbanken.gu.se/resurser/suc3>>. Hämtad september 2022.
- Teleman, Ulf 2011. The Swedish Academy of Science: language policy and language practice. I: Britt-Louise Gunnarsson (red.), 63–87.
- Temmerman, Rita 2000. *Towards new ways of terminology description: the socio-cognitive approach*. Amsterdam, Philadelphia PA: John Benjamins.
- Transkribus <<https://readcoop.eu>>. Hämtad september 2022.
- Wahlberg, Peter Fredrik 1848. Ytterligare bidrag till kännedom om Svamp-myggan *Ceroplatus sesioides*. *Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar*. Stockholm, 317–327.